

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

III

Bölüm 1 BİLİM ve ARAŞTIRMA

11

1.1. Bilim	12
1.2. Bilimin Temel Özellikleri	13
1.3. Bilimin Dallarının Sınıflandırılması	13
1.3.1. Aksiyomatik Bilimler	13
1.3.2. Pozitif Bilimler	15
1.4. Bilgi	16
1.5. Bilgi Edinme Yöntemleri	17
1.5.1. Gözlem	17
1.5.2. Deney	18
1.5.3. Anket	19
1.6. Bilimsel Araştırmanın Tanımı ve Aşamaları	19
1.7. Bilimsel Yöntemin Temelini Oluşturan Kavramlar	20
1.7.1. Tümdengelim ve Tümevarım	20
1.7.2. Yasa	20
1.7.3. Teori (Kuram)	20
1.7.4. Yöntem (Metod)	22
1.7.5. Analiz	22
1.7.6. Sentez	22
1.7.7. Nedensellik	23
1.7.8. Paradigma	23
1.7.9. Değişken	23
1.7.10. Hipotez	24
1.7.11. Varsayım	24
1.7.12. Model	25

Bölüm 2 PARADİGMALAR IŞIĞINDA BİLİMSEL ARAŞTIRMA ANLAYIŞLARI

27

2.1. Bilim, İlerleme ve Sosyal Bilimler	28
2.1.1. Tümevarım	29
2.1.2. Tümdengelim	29
2.2. Pozitivizm ve Mantıksal Pozitivizm	30
2.2.1. Mantıksal Pozitivizm	32
2.3 Karl Popper ve Yanlışlamacılık	34
2.3.1. Eleştirelilik ve Üç Dünya Teorisi	36
2.4. Paradigmalar ve Bilimsel Araştırma Anlayışları	38

2.4.1. Thomas Kuhn ve Paradigma	39
2.4.2. Normal Olmayan Bilim: Paradigma Kayması	41
2.5. Imre Lakatos ve Bilimsel Araştırma Programları	43
2.6. Eleştirel Gerçekçilik	44
2.7. Postmodernizm ve Yorumlamacılık	48
2.7.1. Modernizm ve Postmodernizm	48
2.7.2. Yorumlama Geleneği	50
2.8. Pozitivizm, Eleştirel Gerçekçilik ve Yorumlamacılık	51
Bölüm 3 BİLİM VE ARAŞTIRMA YAKLAŞIMLARI	53
3.1. Nicel Araştırma Yaklaşımı	55
3.1.1. Nicel Araştırma Aşamaları	57
3.2. Nitel Araştırma Yaklaşımı	58
3.2.1. Nitel Araştırmanın Özellikleri	59
3.2.2. Nitel Araştırma ile Yapılan Araştırma Çeşitleri	60
3.2.3. Nitel Araştırma Planı	64
3.2.4. Nitel ve Nicel Araştırma Yaklaşımlarının Bazı Yönlerden Karşılaştırması	64
3.3. Yaklaşımların Araştırmalara Etkisi	67
3.3.1. Paradigmalar ve Yöntemler	67
3.3.2. Araştırma Modeli	69
3.3.3. Veri Toplama Araçları ve Analizi	69
Bölüm 4 BİLİMSEL ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR	75
4.1. Problem	76
4.1.1. Problemin Kaynakları	76
4.1.2. Problem Olamayacak Konular	77
4.1.3. Problemin Seçimi	77
4.1.4. Araştırma Probleminin Tanımlanması	79
4.1.5. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	81
4.2. Problemin Tanımlanmasında Değişkenlerin Önemi	82
4.3. Hipotez (Denence)	83
4.4. Varsayım (Sayıltı)	84
4.5. Evren ve Örneklem	85
4.5.1. Evren	85
4.5.2. Örneklem	85
4.6. Geçerlilik, Güvenilirlik ve Bilimsel Etik Kavramları	93
4.6.1. Geçerlilik	93
4.6.2. Güvenilirlik	93
4.6.3. Bilimsel Etik Kavramı	94

Bölüm 5 BİLİMSEL ARAŞTIRMADA YÖNTEM	97
5.1.Pozitivist Yaklaşım	99
5.2.Hermeneutic (Yorumsalıcı) Yaklaşım	102
5.3.Realist yaklaşım ve Jürgen Habermas	105
5.3.1. Soyutlama	106
5.3.2. Somutlama	106
5.3.3. Gerçekleme	107
5.4.Diğer Yaklaşımlar	107
5.4.1.Eleştirel Yöntem ve Karl Marks	107
5.4.2.Rene Descartes ve Metodolojik Şüphe	110
5.4.3.Postmodern Yöntem	111
Bölüm 6 BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	115
6.1. Araştırma Sürecinde Kaynaklara Ulaşım	116
6.1.1.Kütüphane ve Bilgi Merkezlerinin Görevi	117
6.1.2.Kütüphane, Bilgi Merkezleri ve Arşivlerde Bulunan Kaynaklar	118
6.2. Kataloqlama ve Sınıflama İşlemleri	119
6.2.1. DEWEY Onlu Sınıflama Sistemi Konu Dizini	121
6.2.2. LC Sınıflama Sistemi	123
6.3. Kütüphane Türleri	125
6.3.1. Milli Kütüphaneler	125
6.3.2. Üniversite Kütüphaneleri	128
6.3.3. Halk Kütüphaneleri ve Diğer Bilgi Merkezleri	128
6.4. Kütüphane Kullanımı Hakkında Bazı İpuçları	130
6.4.1.Kaynak Taramasında ve Araştırmada İnternet'in Kullanımı	131
6.4.2.Uluslararası Elektronik-İnternet Ortamındaki Konu ve Atıf Dizinleri	133
6.5. İnternet Erişimi ve Arama Motorları	135
6.5.1. İnternet Tabanlı Arama Motoru Google	136
6.5.2. Diğer İnternet Veri Kaynakları	141
Bölüm 7 ARAŞTIRMA ÖNERİSİ (PROJESİ) HAZIRLAMA	143
7.1. Araştırma Önerisinde Yer Alan Bölümler	146
7.1.1 Araştırmanın Adı	146
7.1.2 Problem (ve gerektiğinde alt konu başlıkları)	147
7.1.3 Araştırmanın Amacı	148
7.1.4 Araştırmanın Önemi	150
7.1.5 Varsayımlar (Sayıtlılar) (varsa)	150
7.1.6 Sınırlılıklar (varsa)	151

7.1.7 Tanımlar	151
7.1.8 Yöntem (ve gerektiğinde alt başlıkları)	152
7.1.9 Süre ve Maliyet	155
7.1.10 Geçici Anahatlar	155
7.1.11 Tezin Yapılabilmesi için Gerekli Etik Kurul İzinlerine ait Açıklama (varsa)	156
7.1.12. Ekler	156
7.1.13. Kaynakça	156

Bölüm 8 BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA NİCEL VERİ ANALİZİ VE PARAMETRİK İSTATİSTİK TEKNİKLERİ 169

8.1.Nicel Veri Analizi ve Yorumu	170
8.2. Nicel Veri Analiz Süreci	170
8.3. Betimsel İstatistik Kavramları	171
8.3.1. Merkezi Eğilim Ölçüleri	171
8.3.2.Merkezi Yayılım Ölçüleri	173
8.4.Kullanılabilecek Grafikselsel Gösterimler	178
8.4.1.Çubuk Grafiği	179
8.4.2.Çizgi Grafiği	179
8.4.3.Frekans Histogramu	180
8.4.4.Daire Grafiği	181
8.4.5.Serpilme Grafiği	182
8.5. Çıkarımlı İstatistik Kavramları	183
8.5.1.Örnekleme ve Örnekleme Dağılımı	183
8.5.2.Tahmin	185
8.5.3. Hipotez Testleri	187
8.6. Parametrik İstatistik Teknikleri	193
8.6.1.Parametrik Hipotez Testleri	194
8.7. Varyans Analizi	201
8.7.1. Tek yönlü ANOVA	202

Bölüm 9 BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA NİTEL VERİ ANALİZİ VE PARAMETRİK OLMAYAN İSTATİSTİK YÖNTEMLERİ 211

9.1.Nitel Veri Analizi ve Yorum	212
9.1.1. Nitel Veri Toplama Yöntemleri	213
9.2. Parametrik Olmayan İstatistik Teknikleri	218
9.2.1. Ki Kare Uyum İyiliği Testi	219
9.2.2. Ki Kare Bağımsızlık Testi	226
9.2.3. Wilcoxon İşaretli Sıra Sayıları Testi	232
9.2.4. Mann-Whitney U Testi	236
9.2.5. Kruskal-Wallis H Testi	241

Bölüm 10 BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA RAPOR YAZIMI VE KAYNAK GÖSTERME	247
10.1.Araştırmanın Rapor Haline Getirilmesi	248
10.1.1.Ön Kısım	249
10.1.2.Metin Kısım	252
10.2.Daha Önce Yapılmış Çalışmalardan Yararlanma ve Kaynak Gösterme Yöntemleri	256
10.2.1.Daha Önce Yapılmış Çalışmalardan Yararlanma	256
10.2.2.Kaynak Gösterme Teknikleri	257
10.3.Yazım Kuralları	258
Bölüm 11 SOSYAL BİLİMLERDE MAKALE VE BİLDİRİ HAZIRLAMA TEKNİKLERİ	259
11.1.Bilimsel Makalenin Tanımı	260
11.2.Makale-Bildiri	260
11.2.1.Bilimsel Yazımın Kökeni	260
11.2.2.IMRAD	261
11.3.Bir Makalenin/ Bildirinin Ortaya Çıkışında İzlenecek Yol Haritası	261
11.3.1.Makalenin/Bildirinin Bölümleri	262
11.4.Örnek Bir Makale/Bildiri	262
11.4.1.Makalenin/Bildirinin Kısaltılmış Genel İçeriği	267
11.4.2.Örnek Makale/Bildirinin Yorumu	270
EKLER	271
KAYNAKÇA	279